

BETER OMGAAN MET ELKAAR

We hanteren bij de aanpak “Beter omgaan met elkaar” in school een drietal hoofdregels. Deze regels sluiten goed aan bij de drie stappen die de kinderen in het verleden al geleerd hebben om conflicten te vermijden.

We hebben afgesproken dat onderstaande aanpak zowel op de speelplaats als ook in het gebouw wordt toegepast.

Hoofdregels

1. De rode hoofdregel

WIJ GAAN OP EEN PRETTIGE MANIER MET ELKAAR OM

Dit is de belangrijkste regel. Bij alles wat kinderen of leerkrachten aanvoelen dat niet prettig is, kan meteen gezegd worden tegen de ander: Dit is niet prettig. Stop daarmee, dat vind ik niet leuk.

2. De blauwe hoofdregel

WIJ GAAN OP EEN CORRECTE MANIER MET ELKAAR OM

Deze hoofdregel gaat over de regels en afspraken die gelden op onze school om op een prettige manier met elkaar te kunnen omgaan. Wanneer toch op een vervelende manier met elkaar wordt omgegaan, gebruiken we een vaste methode om dit oplossen.

In volgorde gebeurt dan het volgende:

- kinderen proberen eerst de ruzie zelf op te lossen door elkaar te bevragen waarom de ander iets doet dat niet als prettig wordt ervaren.
- lukt het niet om het samen op te lossen dan roept het kind de hulp in van de leerkracht. De leerkracht zal altijd hulp moeten bieden. Echter niet op de manier dat de leerkracht het probleem gaat oplossen. De leerkracht vraagt het kind dat komt melden om de andere leerling(en) te gaan halen. Dan volgt de derde hoofdregel.

3. De groene hoofdregel

IK SPAN MIJ IN DAT IEDEREEN PRETTIG MET ELKAAR OMGAAT

Bij deze regel wordt van de kinderen gevraagd om actief mee te werken aan een goede omgangssfeer. Om het conflictje opgelost te krijgen is nu niet zo zeer de leerkracht aan zet. Het probleem is van de twee (of van het groepje) kinderen en de leerkracht probeert nu een oplossingsgesprek tussen de kinderen op gang te krijgen. De kinderen bevragen elkaar, praten tegen elkaar op een afgesproken manier. Niet beschuldigen, geen welles-nietes, maar vragen waarom de ander zo onaardig doet. Vragen naar uitleg, en dat kan vaak wederzijds zijn. Uiteindelijk komen de kinderen bij de vraag uit: Hoe lossen we dit nu op? Vaak is na zo'n oplossingsgesprek het probleem ook opgelost, wordt sorry gezegd of een hand gegeven.

Spelregels bij de effectieve conflictantering

Natuurlijk loopt deze manier van oplossen niet vanzelf op bovenstaande voorbeeldige manier. Hiervoor hebben we een enkele spelregels.

- Verplichte meldregel** : een kind dat geschopt, geslagen, geduwd of bespuugd wordt, is verplicht dit te melden. Dat geldt ook voor de kinderen die een probleem zelf niet krijgen opgelost nadat ze de ander hebben laten weten dat ze het niet prettig vinden (hoofdregel 1).
Toelichting : deze regel is voor de kinderen die niets durven zeggen omdat ze bang zijn dat het dan erger wordt. Hierdoor blijven de ouders buiten schot.
- Haalregel** : een kind dat zich meldt bij de leerkracht met een klacht over een ander kind, moet de pleger(s) gaan halen. De leerkracht let goed op hoe het gaat als een kind een ander kind gaat halen.
- Je-moet-komen-regel** : een kind dat door een ander kind gevraagd wordt om te komen, moét ook komen. Zo niet, dan volgt er straf. (hierover verderop meer)
- Ruzie-klein-houden-regel**: Bemoeiallen, meelopers en beschermers bemoeien zich niet met de ruzie van twee kinderen. Een uitzondering hierop is de zogenaamde helper. Dat is de leerling die een ander helpt om te gaan melden, omdat deze niet zelf durft te gaan. De helper bemoeit zich niet met het conflict maar helpt om te durven melden.

Oplossingsgesprek

Naast deze regels zijn er vaste afspraken hoe een oplossingsgesprek in zijn werk gaat. Omdat de kinderen eigenaar zijn van het conflict, moeten zij ook werken om het conflict op te lossen. Dit gebeurt in de vorm van een driehoeksgesprek ook wel oplossingsgesprek genoemd. De rollen zijn "melder", "pleger" en leerkracht. De leerkracht neemt een neutrale maar betrokken houding aan. Hij/zij helpt de kinderen bij het gesprek.

De kinderen worden verplicht elkaar aan te kijken en de voornaam te noemen. Hierdoor bevorderen we respect voor elkaar. De melder stelt als eerste bijvoorbeeld de vraag waarom de pleger hem uitsluit. De pleger moet antwoord geven. De pleger stelt op zijn beurt een vraag aan de melder. Hierdoor ontstaat er een vraag en antwoordketting.

Het is voor de leerkracht niet altijd mogelijk om in zo'n oplossingsgesprek ook tot een oplossing te komen. Vooral als er sprake is van een welles-nietes-ketting. Het oplossingsgesprek stopt dan en in een logboekje worden beide namen genoteerd met de opmerking dat het gesprek bleef steken in een welles-nietesketting.

Ruzie-logboekje

Elke ruzie wordt heel beknopt genoteerd in het logboekje. Hierdoor is het mogelijk om patronen te herkennen. Welke kinderen zijn vaak bij een ruzie betrokken? Welke kinderen komen vaak voor in een welles-nietesgesprek.

Als een kind drie keer in een kortere periode van bijvoorbeeld 3 weken in het logboekje staat vermeld, gaat de conflictbegeleider na wat er aan de hand is. Dit logboekje is geen strafboekje want er komen ook kinderen in te staan die niets verkeerd gedaan hebben.

Oude koeien

Bij de wat meer hardnekkige meningsverschillen tussen kinderen merken we dat in hun gesprekje nog wel eens teruggesproken wordt op oude gebeurtenissen.

Ooit, soms kort soms zelfs enkele jaren geleden, is er iets gebeurd en daarom kan het conflictje nu niet uitgepraat worden. Datzelfde geldt ook voor wat er buiten school is gebeurd. We noemen dat "oude koeien". Deze "oude koeien" staan een oplossing heel erg in de weg waardoor ze nooit echt uit die conflictsituatie komen. We hebben daarom afgesproken dat "oude koeien" niet meer bestaan, en dus ook niet meer gebruikt mogen worden.

Conflictbegeleider

De conflictbegeleider heeft de taak om ervoor te zorgen dat de conflictantering door iedereen goed wordt uitgevoerd en dat de kinderen die vaak ruzie op de speelplaats hebben, begeleid worden naar een beter gedrag. De conflictbegeleider lost dus nauwelijks ruzies op, dit doen de kinderen onder begeleiding van de leerkrachten. De bedoeling is om de kinderen te helpen hun gedrag te veranderen. De conflictbegeleider zal elke dag het logboekje inzien om patronen te kunnen ontdekken. De ouders worden altijd ingeschakeld bij het bereiken van de gedragsverbetering. Op onze school zijn meester Rene en juffrouw Monique de conflictbegeleiders.

Sancties /straf

De kinderen krijgen straf als ze bepaalde schoolregels overtreden hebben. Er moet duidelijkheid bestaan wanneer kinderen straf krijgen. Hierdoor zorgen we ervoor dat er rechtvaardig gehandeld wordt. We hebben twee soorten straffen: een lichte en een zware straf.

Lichte straf : de time-outplek

Kinderen moeten naar de time-outplek wanneer ze zich niet houden aan de 100% regels.

Bijvoorbeeld bij

- herhaaldelijk schelden,
- uitschelden vanwege een handicap,
- bemoeiallen,
- lichamelijk geweld als schoppen, slaan of duwen (groep 1 t/m 5)
- welles-nietes reacties.
- niet komen als gevraagd wordt om naar de leerkracht te komen

Als een kind naar een time-out plek wordt verwezen, zal hij/zij daar een tijd moet blijven. Ook wordt er een aantekening in het logboekje gemaakt om te kijken of er sprake is van herhaald gedrag. De duur van de straf wordt door de leerkracht bepaald en staat niet ter discussie.

Als een kind op de time-out staat en de zoemer gaat, moet het kind naar binnen lopen en is de straf (time-out) afgelopen.

Indien een voorval vlak voor het einde van de pauze plaatsvindt, wordt er een aantekening in het logboekje gemaakt en zal de straf in de volgende pauze plaatsvinden.

Zware straf : nablijven

Bij ernstigere overtredingen (bijvoorbeeld lichamelijk geweld met letsel, vechtpartij), maar ook discriminerende opmerkingen, geven we een zware straf. Dit is nodig om het rechtvaardigheidsprincipe te volgen en om een krachtig signaal af te geven naar de schoolgemeenschap: hier is een ernstige overtreding begaan.

Voor groep 6 t/m 8 hebben we de regel dat slaan of schoppen, fysiek geweld dus, maar ook discriminerende opmerkingen, altijd leidt tot een half uur nablijven. Het maakt daarbij niet uit of als eerste wordt geslagen of dat terug wordt geslagen. De kinderen hebben namelijk geleerd hoe ze zonder geweld een probleem kunnen aanpakken.

Slaan en schoppen wordt op geen enkele wijze geaccepteerd op de Draaiende Wieken.

Fysiek geweld leidt altijd tot straf.

In groep 1 en 2 moet een leerling op de time-outplek na slaan of schoppen. Wanneer een leerling vaker op de time-outplek moet zitten, worden de ouders door de leerkracht hierover geïnformeerd.

In groep 3 t/m 5 worden leerlingen bij schelden of fysiek contact direct naar de time out plek verwezen en is de consequentie dat ze tijdens de pauze op de time out plek moeten zitten (de toezichthoudende leerkracht bepaalt hoe lang de leerling op de time-out plek dient te zitten). Als blijkt dat er kinderen zijn, die te vaak opvallen vanwege schelden of fysiek geweld, wordt er contact opgenomen met de ouders. Er worden dan goede afspraken gemaakt over de aanpak van de leerling. Het kan zijn dat de betreffende leerling net als kinderen van de bovenbouw een half uur moet nablijven bij fysiek geweld.

In groep 6 t/m 8 moet de leerling na slaan of schoppen een half uur nablijven. De leerling belt zelf naar huis om uit te leggen waarom hij/zij moet nablijven. De leerkracht is daarbij aanwezig.

De sociokring

Een van de stappen in de effectieve conflicthantering is de wekelijkse sociokring. Een keer per week zitten de kinderen 20-30 minuten in een kring en bespreken een thema dat te maken heeft met omgaan met elkaar. De gespreksonderwerpen mogen de kinderen zelf aandragen. Dat doen ze door deze op een papier te schrijven en in een doos te stoppen. De leerkracht haalt deze eruit en bepaalt zelf, of in overleg met de groep wat het gespreksthema is. Een voorbeeld is "Je mag niemand buiten sluiten". Dat klinkt heel logisch, maar in zo'n sociokring zullen er ook kinderen zijn, die vinden dat ze niet automatisch met iedereen verplicht moeten spelen. Hierover worden de meningen uitgewisseld en uiteindelijk eindigt de sociokring in een afspraak. Bijvoorbeeld: "Je mag niemand buitensluiten, maar als je liever niet met iemand wilt spelen die dag, dan moet je dat wel uitleggen aan elkaar en afspreken dat hij/zij de volgende keer wel mee mag doen". Zo'n afspraak is dan een eigen en gezamenlijk afgesproken regel, die in een volgende sociokring wordt geëvalueerd.

In alle groepen wordt de sociokring één keer per week gehouden. Binnen zo'n sociokring probeert de leerkracht de zogenaamde middengroep, die vaak bij negatief gedrag van enkele kinderen zich niet durft te uiten, naar de voorgrond te halen. Hun mening is heel erg belangrijk, want zij geven juist de norm aan die de meerderheid van de groep eigenlijk zou willen hebben.